

2.4 Ontwikkelings- en gedragsstoornissen

Leerlingen met ontwikkelingsstoornissen hebben een blijvende stoornis op het niveau van het gedrag en de sociale interacties en dit niet als gevolg van opvoeding, milieu of achtergrond of trauma's. Leerstoornissen horen ook onder de ontwikkelingsstoornissen maar werden hoger reeds behandeld.

Ontwikkelingsstoornissen met directe gevolgen voor het leren

- **Autisme (of ASS):** een stoornis op het vlak van sociale interactie, de communicatie, een afwijkend rigide gedragspatroon en een ernstige uitval op het vlak van verbeelding en sociale wederkerigheid. Deze leerlingen leren moeilijk bij in groep en hebben nood aan extra structuur en individuele aanpak.
- **Syndroom van Asperger:** een stoornis op dezelfde vlakken als bij autisme maar zonder stoornis in de taalontwikkeling of de cognitieve ontwikkeling. Deze leerlingen kunnen heel verbaal zijn en beschikken over een uitzonderlijk geheugen. Een absoluut muzikaal gehoor komt regelmatig voor. Deze leerlingen hebben wel opvallende problemen om zich sociaal te integreren en instructies te volgen. Gebrek aan verbeelding en een zwakke fijne motoriek komen frequent voor.
- **PPD-NOS**, ook wel atypisch autisme: kenmerken van autisme, niet alle kenmerken zijn even duidelijk aanwezig

Andere problemen met directe gevolgen voor het leren

NLD (Non Verbal Learning Disorder), ook Niet-verbale leerstoornis, Soms spreekt men hier ook van VSLD (visuospatial learning disability): een stoornis in de verwerking van informatie en vooral de visuele informatie. Deze leerlingen hebben dikwijls rekenproblemen en dyscalculie. Het gevoel voor verhoudingen is verstoord. Ze hebben ook dikwijls problemen op het vlak van fijne motoriek en coördinatie en ook op het vlak van ritme.

- **Hoogbegaafdheid en tweemaal speciaal:** leerlingen met een opvallende begaafdheid die echter dysharmonisch functioneren. Zij hebben opvallende tekorten of stoornissen in bepaalde domeinen en hebben anderzijds nood aan meer uitdaging in de domeinen waarin ze goed zijn. Uiteraard is hoogbegaafdheid geen ontwikkelingsstoornis, maar we bespreken dit hier toch even omwille van de atypische ontwikkeling.

Gedragsstoornissen met indirecte gevolgen op het leren:

- **ADD:** een stoornis van de aandachtsfuncties met veel weerslag op het automatiseren en memoriseren. Deze leerlingen zijn snel afgeleid en verstrooid, ze kunnen moeilijk een werk afleveren zonder (aandachts)fouten. Hoe eenvoudiger de taak, hoe moeilijker om de aandacht te richten.
- **ADHD:** een stoornis in de aandacht en concentratie gepaard met een grote impulsiviteit en hyperactiviteit of overbeweeglijkheid. Deze leerlingen storen het lesgebeuren en de andere leerlingen zonder voldoende rekening te kunnen houden met de gevolgen of de opmerkingen. Ze hebben moeite met het reguleren van hun gedrag en hun impulsen.